

Ytmiljödepartementet (fiktivt)

Promemorian Ytskydd i kollektivtrafik och järnvägsfordon

Ytskyddsmyndigheten har tagit del av promemorian och lämnar följande yttrande.

Myndigheten tillstyrker förslaget i sin helhet när det gäller invändiga ytor i fordon för kollektivtrafik. Att invändiga ytor ska ha ett dokumenterat ytskydd med angiven ytklass är en rimlig utgångspunkt, och det motsvarar kraven i YSFS 2019:4 om ändamålsenligt skydd under hela livslängden.

Promemorians kapitel 3 avgränsar förslaget till fordon i trafik på allmän järnväg. Myndigheten föreslår att avgränsningen också omfattar spårvagnar, tunnelbanevagnar och bussar, eftersom samma ytskikt används i alla dessa fordon och eftersom en avgränsning per fordonstyp skapar utrymme för skillnader som saknar saklig grund.

Enligt paragraf 4 ska utvändiga ytor på järnvägsfordon ha ett skydd mot solljus. Myndigheten konstaterar att utvändiga ytor som vetter mot söder eller väster omfattas av YSFS 2019:4 3 kap. Myndigheten förordar att paragrafen hänvisar till bestämmelsen i stället för att införa en parallell formulering, eftersom två olika formuleringar av samma krav lätt uppfattas som olika krav.

Promemorians avsnitt 5 föreslår att städintervall och skyddsbehandling ska anges i ett underhållsprogram. Myndigheten välkomnar förslaget. Vägledning 2026:6, Ytskydd för fordon och transport, behandlar underhåll av ytskikt i fordon och bör därför vara utgångspunkt för underhållsprogrammet.

Myndigheten noterar att promemorian i paragraf 6 inte innehåller någon bestämmelse om registrering av ytor i Nationella ytregistret. Enligt YSFS 2023:3 gäller registreringsplikt för ytor över 40 kvadratmeter som vetter mot allmän plats. Ett fordon är inte en byggnad, men myndigheten anser att promemorian bör tydliggöra om registreringsplikten gäller för fordonens utvändiga ytor, eftersom det annars finns en risk att samma yta bedöms olika av olika verksamhetsutövare.

Myndigheten vill också uppmärksamma att promemorian i avsnitt 7 bygger på att ytbehandlingen kan bedömas vid besiktning utan demontering. Myndigheten anser att en sådan bedömning endast är möjlig för ytor som är åtkomliga. Förslaget bör därför preciseras så att kravet på dokumentation gäller även för ytor som inte är åtkomliga, med angivande av hur de har bedömts.

Som alternativ föreslår myndigheten att kraven i kapitel 4 utformas som mål för ytans beständighet, med angivna mätmetoder, i stället för som detaljerade åtgärdskrav. Ett resultatkrav ger verksamhetsutövarna möjlighet att välja metod, och tillsynen kan fokusera på det som faktiskt uppnås.

Förslaget bedöms medföra kostnader för trafikhuvudmän och verkstäder. Myndigheten har i sin bedömning utgått från att en buss normalt behöver skyddsbehandling var sjätte månad, och att kostnaden för en sådan behandling ligger i storleksordningen 2 400 kronor per gång. Med antagandet om 180 bussar i ett trafikområde blir den årliga kostnaden för skyddsbehandling cirka 864 000 kronor, och konsekvensutredningen bör redovisa den mer utförligt.

Sammanfattningsvis tillstyrker Ytskyddsmyndigheten förslaget med de ändringar som anges ovan. Myndigheten anser att samma regler bör gälla för alla fordon i kollektivtrafik, att registreringsplikten tydliggörs och att kraven i kapitel 4 utformas som resultatkrav.

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektören Kerstin Wallgren. I den slutliga handläggningen har även överdirektören Lars-Göran Edfeldt deltagit. Föredragande har varit chefsjuristen Linnéa Forsberg.

Kerstin Wallgren

Linnéa Forsberg